

DRUŽBA, 5. razred

UČNA TEMA: Gričevja obpanonskega sveta

POTEK URE

Ponovimo

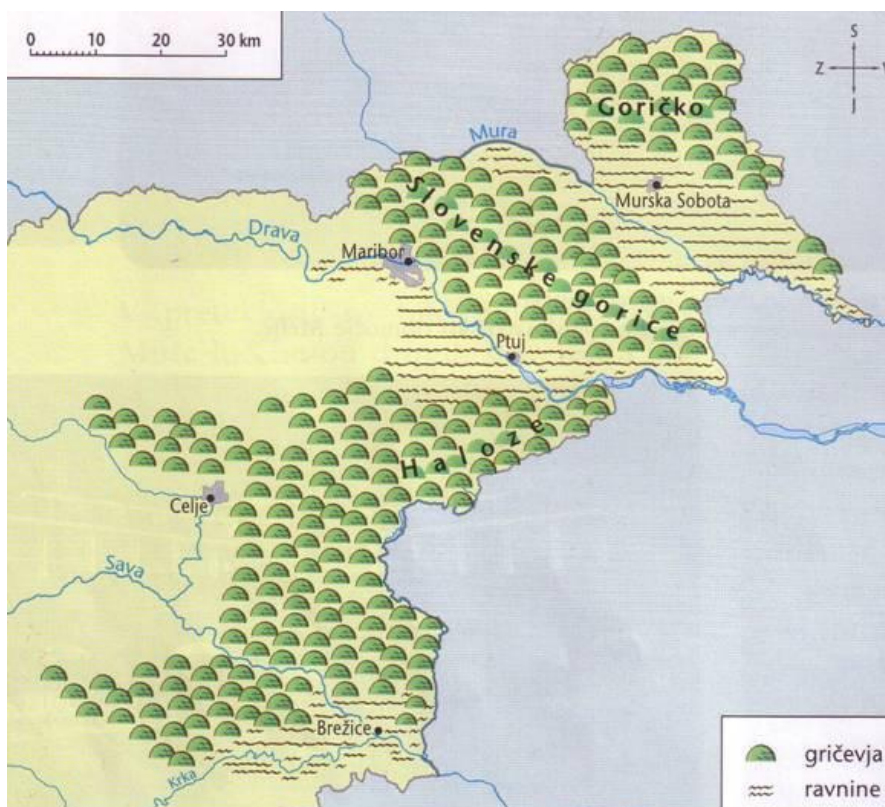
Za začetek si pogledjmo posnetek...

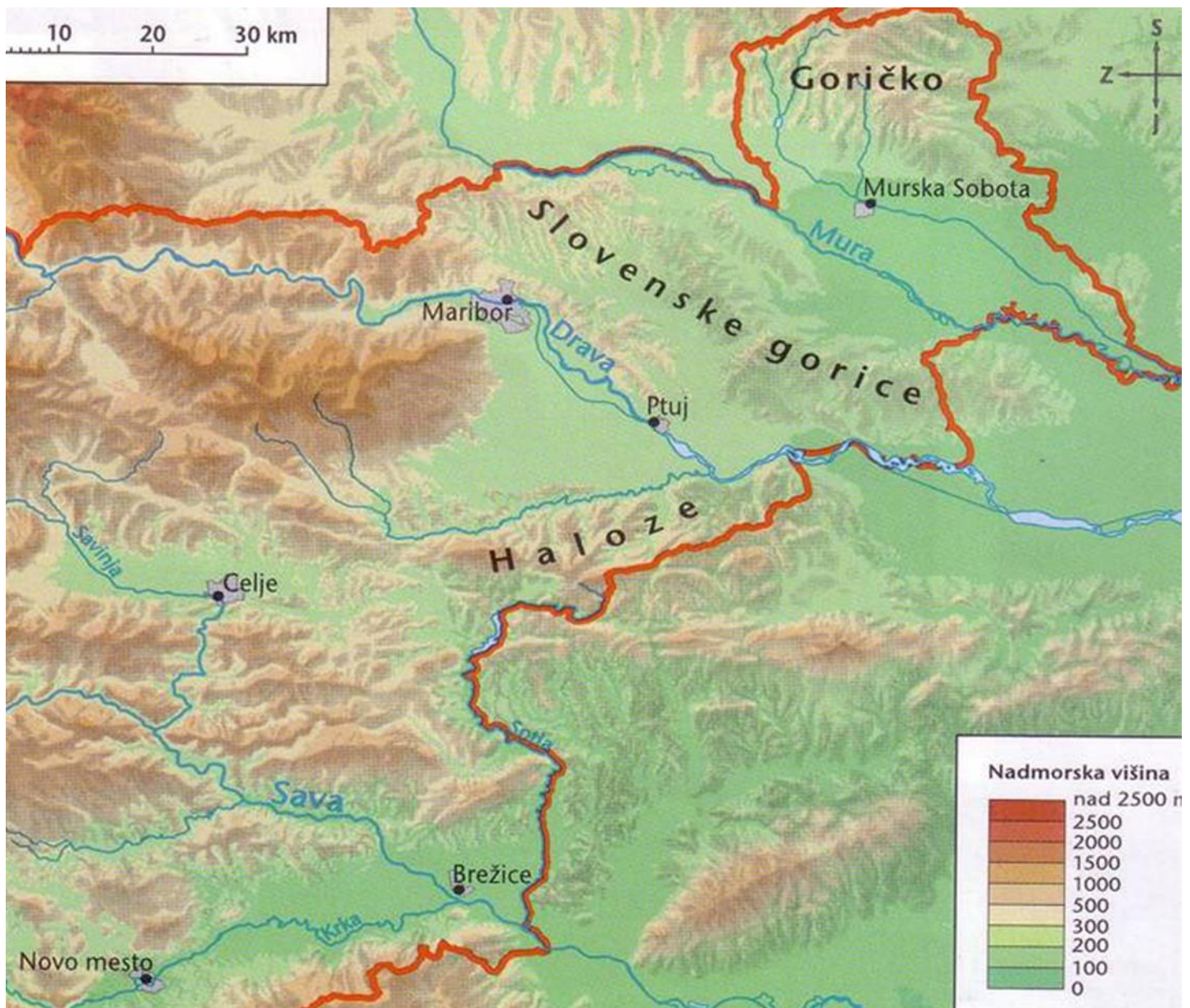
<https://www.youtube.com/watch?v=mhW69IbSQE>

Gričevje panonskega sveta se dviguje okoli ravnin (Dravske, Murske in Krške).

Obsežnejše gričevnate pokrajine so **GORIČKO**, **SLOVENSKE GORICE** in **HALOZE**.

Poiščimo jih na svojih zemljevidih.

Največ naselij je v gričevnatem delu panonske nižine na slemenih gričevij. Večinoma so to **razložena** naselja, saj so hiše precej narazen.

Pri gradnji hiš morajo ljudje zelo paziti na USADE, saj na strmih pobočjih brez dreves zemlja in slabo sprijete kamnine pogosto zdrsnejo navzdol.

S sabo odnesejo vse, kar stoji na njih, in zasujejo, kar jim je na poti. To se navadno dogaja, kadar obilno dežuje.

Usad – manjši zemeljski plaz

Gospodarstvo na gričevnatih predelih panonskega sveta

**Na nizkih prisojnih pobočjih so ugodni pogoji za
VINOGRADNIŠTVO in SADJARSTVO.**

**Na takšnih predelih dobijo rastline več svetlobe in
je manj zmrzali kot v dolinah.**

Haloze

Kjer gričevje prehaja v višji svet, so pogoji za življenje ljudi slabši. Več je gozda, naselja so manjša.

**Vinogradništvo in sadjarstvo sta glavni kmetijski
dejavnosti. Obe zahtevata veliko strojnega dela.**

GORIČKO so gričevnata pokrajina na skrajnem SV delu Slovenije. Doline ob potokih so ozke in vlažne, naselja so na slemenih in pobočjih gričev. Večina prebivalstva se ukvarja s kmetijstvom.

Prst je kislá in slabo rodovitna, zato so razmere za poljedelstvo neugodne, več možnosti je za razvoj **ŽIVINOREJE IN SADJARSTVA.**

SLOVENSKE GORICE predstavljajo največje slovensko gričevje. Ležijo v severovzhodni Sloveniji in se geografsko delijo na Zahodne Slovenske gorice in Ljutomersko-Ormoške Slovenske gorice.

Poiščimo jih na svojih zemljevidih.

Ljutomersko – ormoške gorice slovijo po belih vinih. Vinogradniki vino stekleničijo in prodajajo. Vino iz panonskega območja je zaradi kakovosti cenjeno doma in v tujini.

BELI MUŠKAT – izbrano belo vino panonskih goric.

Zahodna stran hribovja **HALOZ** obsega gozdove, vzhodna pa po vinorodnih legah slovi že od rimskih časov dalje. Vinogradi so urejeni na strmih pobočjih.

Na tem območju so gojene predvsem bele vinske sorte. Večina vin, ki jih pridelajo v Halozah, je pridelana in shranjena na Ptuju.

Najpomembnejši je laški rizling (suho vino), sicer pa še beli pinot, šipon, renski rizling, sauvignon, dišeči traminec in rizvanec. Od rdečih sort vinogradniki gojijo predvsem modri burgundec. Vinska zvrst je haložan (ki ga sestavljajo laški rizling, šipon in sauvignon).

Vinogradništvo je pogosto tudi ljubiteljska dejavnost v vinorodnih območjih. Zidanice, v katerih ljudje pridelujejo in shranjujejo vino, so hkrati tudi POČITNIŠKE HIŠICE.

Gričevja panonskega sveta so priljubljene pokrajine za oddih. Konec tedna ljudje preživijo v svojih zidanicah, se sprehajajo po slemenih z lepimi razgledi mimo turističnih kmetij.

Tu sta tudi znani zdravilišči Rogaška Slatina in Terme Olimje.

Kaj si moramo zapomniti o gričevnatem delu obpanonskega sveta?

Gričevja: (od 50 - 200m nadmorske višine)

- **Goričko**

- **Slovenske gorice**

- **Haloze**

- **sleme** = dolg, ozek stik dveh pobočij

- **usad** = kjer se zemlja odtrga in zdrsne po pobočju

Gospodarstvo

a) **vinogradništvo** na nizkih prisojnih/sončnih pobočjih (več svetlobe, manj zmrzali)

b) **sadjarstvo**

c) **turizem**: vinske ceste do zidanic, toplice

d) **kmetijstvo** – živinoreja

Ponovitev obpanonski svet

Ime: _____

Datum: _____

a) Odkljukaj fotografije, ki po tvojem mnenju prikazujejo Obpanonske pokrajine.

b) Izberi si eno fotografijo, ki ne sodi v Obpanonske pokrajine, in razloži, zakaj po tvojem mnenju ne sodi vanje.

Fotografija: _____
_____
_____
_____

Kaj meniš, kakšne so negativne posledice gojenja vinske trte v obpanoskem svetu?

_____
_____
_____

